

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. D.**, bytom Ľ., B. proti žalovanému **Všeobecná zdravotná poisťovňa**, Generálne riaditeľstvo, Bratislava, Mamateyova 17, P.O. BOX 41 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. j. OZP/2007/492849 z 27.7.2007, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/112/2007 - 39 z 28.4.2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S 112/2007 - 39, z 28.4.2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením krajského súdu súd zastavil konanie, ktorým žalobkyňa žiadala zrušiť rozhodnutie žalovaného z 27.7.2007, a ktoré je podľa zistenia súdu len listom žalovaného - označeným ako stanovisko k listu - vo veci úhrady nedoplatkov na poistnom. Krajský súd dôvodil tým, že list nemá náležitosti rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 47 správneho poriadku a nejde o rozhodnutie orgánu verejnej správy. Má len charakter úradnej korešpondencie, na ktorú sa nevzťahuje súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa piatej časti OSP.

Navrhovateľka v odvolaní proti prvostupňovému uzneseniu žiadala, aby uznesenie o zastavení konania bolo zrušené a aby bol zrušený aj platobný výmer č. 2934/2004, č. j. 2004/10/7781/oddVKA/2934 zo dňa 25.10.2004 a aby vec bola vrátená správne orgánu na ďalšie konanie.

Žalovaný žiadal prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. V písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že povinná uvádza, že v období, kedy bola vykonaná kontrola, bola študentkou vysokej školy. V tom čase však uvedené doklady nemal k dispozícii. V registri bola

preto žalobkyni priradená kategória samoplatca a následne predpísaný nedoplatok na poistnom a sankcie. Výsledky kontroly ani po opakovanom doručení neprevzala a platobné výmery boli odstúpené na vymáhanie exekúciou. Žalovaný zároveň poukázal na to, že zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 87 zrušil zákon NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Všeobecná zdravotná poisťovňa sa transformovala na akciovú spoločnosť a stratila postavenie správneho orgánu. Podľa § 84 zákona č. 581/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov kompetencie na dokončenie začatých správnych konaní sa preniesli zo zdravotnej poisťovne na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Zároveň nebol zákonodarcom stanovený orgán, ktorý by sa zaoberal mimoriadnymi opravnými prostriedkami podanými účastníkmi správneho konania, v ktorom rozhodnutie (platobný výmer) už nadobudlo právoplatnosť. Podľa právneho stanoviska Ministerstva zdravotníctva SR, zo dňa 28.04.2006, číslo 1467-4/2006-SP/Si, v ktorom bola potvrdená vyššie uvedená skutočnosť, právoplatné rozhodnutia zdravotnej poisťovne neboli vylúčené zo súdneho preskúmania.

Na základe uvedených dôvodov Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. nemôže preskúmať podaný podnet, ani ho nemôže postúpiť na Úrad pre dohľad na zdravotnou starostlivosťou.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, pričom sa oboznámil s administratívnym spisom, ktorý bol súdu predložený, a dospel k záveru, že uznesenie o zastavení konania bolo vydané na základe nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a právneho posúdenia procesných úkonov účastníkov konania v súlade s ustanoveniami § § 3, 5 a 6 Občianskeho súdneho poriadku .

Podľa petitu žaloby žalobkyňa žiadala o zrušenie rozhodnutia z 27.7.2007, a za rozhodnutie považovala list žalovaného z uvedeného dňa, avšak súčasne uviedla, že **žiada o jeho zrušenie „v spojení s rozhodnutím o zaplatení nedoplatku vo výške 127 551,-Sk."** Za žalovanú stranu označila Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. K žalobe pripojila doklad o prijatí na interné štúdium , diplom o ukončení vysokoškolského štúdia ako aj korešpondenciu medzi ňou a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a.s. (ďalej len VŠZP, a.s.). Z uvedených dokladov, najmä z výzvy na úhradu nedoplatkov zo 6.6.2007 a z listu žalovaného z 27.7.2007 podľa názoru odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že žaloba môže smerovať voči rozhodnutiam, ktorými bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť poistné v sume 19 811 Sk a tiež poplatky z omeškania v sume

107 740 Sk, ktoré mali podľa názoru VŠZP, a.s. nadobudnúť právoplatnosť 7.2.2005. Odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňového súdu, že vo výzve zo 6.6.2007 neboli uvedené skutočnosti potvrdzujúce oprávnenosť výzvy, t.j. neboli identifikované právne tituly na vymáhanie pohľadávky. Uvedené tituly boli uvedené až v liste VŠZP, a.s. z 27.7.2007. Z podania žalobkyne súčasne vyplýva, že jej platobné výmery neboli doručené a svedčí o tom aj samotná spisová dokumentácia žalovaného. Skutočnosť, či je možné považovať náhradné doručenie za relevantné, osobitne pokiaľ ide o rozhodnutie o poplatkoch z omeškania, ktoré majú charakter administratívnej sankcie, nebola zatiaľ predmetom skúmania prvostupňového súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa názoru odvolacieho súdu posúdenie len formálnych náležitostí listu z 27.7.2007 a zastavenie konania predčasné, lebo neumožňuje poskytnutie súdnej ochrany v rozsahu a v medziach daných zákonom.

Podľa názoru odvolacieho súdu mala byť žalobkyňa poučená o náležitostiach žaloby v predmetnej veci o to viac, že o poplatku z omeškania, ktorý je administratívnou sankciou, má súd konať v plnej jurisdikcii podľa § 250i ods. 2 OSP. Odvolací súd nepovažuje za dostatočnú výzvu z 28.2.2008, ktorú súd zaslal žalobkyni na odstránenie väd podania, pretože táto je všeobecná, obsahuje len citáciu § 249 ods. 2 OSP bez súvislosti s obsahom podanej žaloby a teda výzva nereagovala na skutočnosť, že žalobkyňa je odkázaná na poučenie o svojich procesných právach aj v nadväznosti na priebeh administratívneho konania. Toto poučenie súd mohol uskutočniť podľa § 5 ods. 1 OSP len v bezprostrednej súčinnosti so žalobkyňou podľa § 6 OSP. Poučenie malo reagovať na skutočnosti vyplývajúce z listu VŠZP, a.s. z 27.7.2007 ako aj z vyjadrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou na č. 1. 22 súdneho spisu a jeho obsah mal smerovať k zisteniu právoplatnosti rozhodnutí, voči obsahu ktorých žaloba (aj keď nepresne označená ako žaloba voči listu z 27.7.2007) smerovala. Len tak mohol súdny prieskum rozhodnutia naplniť účel sledovaný ustanovením § 3 OSP.

Podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnej veci bude potrebné, aby prvostupňový súd podrobne vypočul navrhovateľku jednak k otázkam súvisiacim s doručovaním písomností a odstránil pochybnosti o právoplatnosti platobných výmerov. Pokiaľ dôjde k záveru, že predmetom konania je zákonnosť právoplatných platobných výmerov, bude na prvostupňovom súde zvažovať včasnosť podania žaloby. Pokiaľ dôjde k záveru, že platobné výmery nie sú právoplatné, postúpi vec orgánu príslušnému na konanie v odvolacom konaní, ktorým je Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou s poučením, že pokiaľ by príslušný orgán o odvolaní žalobkyne nekonal, je dôvod na konanie proti nečinnosti podľa § 250t OSP na návrh žalobkyne. Odvolací súd

len pripomína, že povinnosťou správneho orgánu je posúdiť vec v mimo odvolacom konaní, aj vtedy, ak bolo odvolanie podané po uplynutí odvolacej lehoty (§ 60 Správneho poriadku), a preto postúpenie prichádza v úvahu aj v prípade zistenia právoplatnosti výmerov

Keďže uloženie povinnosti zaplatiť poplatky z omeškania má sankčnú povahu a nikoho nemožno trestať, ak sa preukáže, že sa nedopustil protiprávneho konania (v danom prípade neplatením poistného), bude povinnosťou súdu alebo správneho orgánu v ďalšom konaní skúmať, či žalobkyňa bola povinná platiť poistné ako osoba, ktorej „bola nahraná kategória samoplatiteľa“ (viď vyjadrenie VŠZP, a.s. z 27.7.2007) a v tej súvislosti vyhodnotiť aj dôkaz, podľa ktorého v rozhodnej dobe bola poslucháčkou vysokej školy, ktorú riadne ukončila. Ak totiž pre povinnosť platiť poistné neboli splnené materiálne podmienky vyžadované zákonom, nie je rozhodnutie o povinnosti platiť poistné a najmä platiť sankciu za omeškanie v súlade so zákonom a ako také je potrebné ho zrušiť buď v administratívnom konaní alebo v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. V tomto smere nemôže byť bez ďalšieho na ťarchu žalobkyne skutočnosť, že podala žalobu až v nadväznosti na list z 27.7. 2007, a to 7.8.2007. Odvolací súd zastáva názor, že rozhodnutie o vyrúbení poistného a o sankcii je možné považovať za doručené náhradným spôsobom len ak bude preukázané, že sa žalobkyňa na adrese doručovania platobných výmerov zdržiavala.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňové rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania ako predčasné zrušil a vec vrátil súdu na nové konanie a rozhodnutie. Odvolací súd pritom poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 342/2007-34 z 02.07.2008, ktorý bol potvrdený rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžso 65/2008 z 30.10.2008 a ktorý odvolací súd považuje za rozhodnutie zásadnej povahy vo veciach, ktoré sa týkajú prechodu kompetencií konať a rozhodovať vo veciach poistného na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2008

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Katuščáková

JUDr. Ida Hanzelová
predsedníčka senátu